

Мода на скураныя паліто й курткі находзіць хвалямі. Апошняя хваля з турэцкага рынку захлынула беларускія вуліцы. Слова *скуранка* амаль забылася, а пашырыўся назоў *куртка са скуры, скураная куртка*.

Соль

Рыгор Барадулін

У беларусаў ёсць такая загадка-прыслаўка: „*І да мяса трэба закраса*“ або „*Недасол у місе — перасол на сьпіне*“. Бяз солі ў любой страве і ў любой справе прэсна. Гэта Хрыстос сказаў апосталам: „*Вы будзеце солью зямлі*“.

Спрадвеку *соль* у Беларусі была прывозная. Чумакавалі чумакі беларускія, па *соль* едучы да Чорнага мора. А як выявілася, у Беларусі сваёй *солі* залягала гэтулькі, што можна паўсьвету засаліць.

Шкада, што радовішчы *солі* знайшлі на самых багатых землях Случчыны. Па-савецку — гэта значыць, па-барбарску — пачалі здабываць *соль*, сапсавалі тэрыконамі прыгожыя краявіды. Ёсць пагроза *засаліць* землі да Балтыі. Ужо цяпер вынайджэны савецкі гібрыд — *салёная* хвалёная случкая бэра. Ёсць небяспека, што пустапарожнія шахты могуць проста абрушыцца.

Засаліць бы ў бочках усіх савецкіх кіраўнікоў, што так пазьдзекваліся з багатай зямлі, каб нашчадкі памылак не паўтаралі.

Соткі

Алена Ціхановіч

Яшчэ ў Коласавай „*Новай зямлі*“, якая пісалася на пачатку гэтага стагоддзя, беларусы мералі запаветную зямлю маргамі, крыху раней — валокі і дзесяцінамі. Усё гэта — адзінкі яшчэ дамэтрычных сыстэмаў мераў: дзесяціна крыху большая за гектар, морг — гэта прыблізна дзьве траціны гектара.

У савецкі час ува ўжытак прыходзіць новая, драбнейшая мера — *сотка*, *сотая* доля гектара — 10 на 10 мэтраў. Але паколькі такі лапёк зямлі для сялянскай нацыі — рэч несур’ёзная, слова замацавалася выключна ў множным ліку — *соткі*. Так пачалі называць уласныя прысядзібныя, а пазьней і дачныя надзелы, а ніяк не калгасныя. Савецкая ўлада давала ўва ўласныя рукі, як правіла, ад шасьці да пятнаццаці *сотак*.

Соткі — гэта працяг калектывізацыі, абезьземельваньня гаспадара, гэта бізун і пернік усёй сацыяльнай палітыкі: нездарма стала замацаваліся выразы — прырэзаць *соткі* або абрэзаць *соткі*. Або — адабраць *соткі*.

На *сотках* і сёньня выяўляецца ня столькі сялянскасьць і працавітасьць народу, колькі яго прага да выжываньня. Жывіцца з *сотак* прыходзіцца ня толькі рабочым, настаўнікам ці пэнсіянэрам, але і былым старшынём Вярхоўнага Савету, чыя пэнсія чамусьці не падпадае пад індэксацыю.

Не сакрэт, што і мазалі беларускіх пісьменьнікаў нажываліся на *сотках* дзяляк той самай Лысай Гары, што ўвайшла ў славы ананімны эпас 70-х гадоў. Невядомы аўтар з мноства красамоўных дэталёў апісваў пагалоўнае пісьменьніцкае захапленьне градамі. З усіх іх ён вылучае хіба толькі Яўгенію Янішчыц, пра якую кажа: